

УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни	
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Денна/вечірня/заочна
Рік підготовки, семестр	2 рік навчання, весняний семестр
Обсяг дисципліни	5 кредитів ЄКТС/ 150 годин Денна/вечірня форма навчання: лекції-18 год.; практичні заняття-36 год.; самостійна робота - 96 год. Заочна форма навчання: лекції-8 год.; практичні заняття-4 год.; самостійна робота - 138 год.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік/МКР(ДКР)
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лук'янчиков Євген Дмитрович, д.ю.н., професор, професор кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права evgenlyk1947@gmail.com
Розміщення курсу	Google classroom, код у викладача

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Удосконалення форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні» вивчається на другому курсі аспірантури у весняному семестрі.

Основною метою навчальної дисципліни «Удосконалення форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні» є засвоєння здобувачами вищої освіти правових доктрин, цінностей та принципів, на яких ґрунтується розвиток кримінального процесуального права, вирішення кримінально-правових конфліктів, практики застосування правового забезпечення окремих інститутів кримінального процесуального права, що стосуються процесу формування і використання судових доказів на різних етапах кримінального провадження (досудовому та судовому), практичних проблем притягнення осіб, що вчинили кримінальні правопорушення до кримінальної відповідальності та застосування набутих знань на практиці

Предметом навчальної дисципліни є правові основи кримінального процесу в Україні, принцип верховенства права та проблем його реалізації в Україні, проблеми гармонізації кримінального законодавства України. Базується на тематиці освітньої програми.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Мати концептуальні та методологічні знання у сфері приватного права, в тому числі й дослідницькі навички, достатні для проведення наукових досліджень на рівні міжнародних досягнень з відповідного напрямку отримання нових знань, зокрема в методології наукового дослідження.

ПРН 3. Вміти формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері.

ПРН 4. Ініціювати та проводити комплексні дослідження в сфері приватного права, формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку доктрини приватного права, суспільно-політичного, економічного життя, правотворчої та правозастосовної діяльності, національної чи світової правової культури, а також захищати результати інноваційного наукового дослідження.

ПРН 5. Використовувати в науково-дослідницькій діяльності основні категорії теоретичної філософії, фундаментальні праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері приватного права, наукові концепції та доктрини права, здійснювати моніторинг юридичних джерел інформації відносно досліджуваної тематики.

ПРН 7. Демонстрування навичок комунікацій щодо знання міжнародних стандартів прав людини, практики ЄСПЛ та її застосування національними судами при постановленні рішень, способи захисту прав людини на національному та міжнародному рівнях.

ПРН 8. Здійснювати діяльність щодо впровадження результатів науково-дослідних розробок у систему вітчизняного законодавства та практику нормотворчих і правозастосовних органів.

ПРН 9. Розуміти загальні методи та принципи правових наук, методологію правових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях в юридичній сфері та у викладацькій діяльності.

ПРН 10. Визначати правові проблеми та пропонувати шляхи їх вирішення. Розробляти наукові, практичні та організаційні заходи, пов'язані із врахуванням міжнародної практики.

Інтегральна компетентність (ІК) полягає у: здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК) зумовлюють:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації, отриманої з першоджерел та вторинних наукових джерел, зокрема й міжнародних.

ЗК 2. Здатність генерувати наукові ідеї (креативність).

ЗК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, дотримуватись морально-етичних правил поведінки, етики досліджень, характерних для учасників академічного середовища, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях.

ЗК 4. Здатність розробляти та управляти науковими проектами.

ЗК 5. Здатність вільного пошуку, аналізу та використання наукової літератури найіноземній мові у процесі написання дисертаційного дослідження, наукових публікацій, публічних виступів на наукових зібраннях.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність до аналізу сучасних та прогнозування нових тенденцій вирішення проблемних питань, що стосуються сфери приватного права.

ФК 2. Здатність оперувати юридичними концепціями і категоріями, а також презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною (англійською) мовами, а також розуміння англомовних наукових статей за напрямом дослідження.

ФК 3. Здатність адаптувати наукові досягнення до потреб правотворчої діяльності.

ФК 4. Здатність здійснювати фаховий аналіз практики міжнародних судових та арбітражних установ, рішень міжнародних організацій, актів права Європейського Союзу, а також практики Європейського Суду захисту прав людини.

ФК 5. Здатність оцінювати механізм впровадження міжнародно-правових норм у вітчизняне законодавство.

ФК 6. Здатність до самонавчання та підвищення рівня особистої кваліфікації.

ФК 7. Здатність до знань у сфері інституційних та функціональних характеристик захисту прав людини, доктрини верховенства права, аналізу методологічно-світоглядних підходів до пізнання державно-правових явищ.

ФК 8. Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Удосконалення форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні» належить до циклу вибіркових дисциплін.

Вивчення дисципліни «Удосконалення форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні» ґрунтується на знаннях, отриманих здобувачами в процесі вивчення таких навчальних дисциплін як «Теорія держави та права», «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне право», «Практика Європейського Суду з прав людини».

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Об'єктивна обумовленість використання науково-технічних знань в кримінальному та інших видах юридичних процесів

Тема 2. Поняття, сутність, значення та процес формування інституту спеціальних знань в кримінальному провадженні

Тема 3. Поняття і сучасна класифікація науково-технічних засобів, що використовуються в судочинстві

Тема 4. Суб'єкти, об'єкти, види та форми застосування спеціальних знань

Тема 5. Правові основи використання спеціальних знань в кримінальному провадженні

Тема 6. Правовий статус спеціаліста та його роль у проведенні слідчих (розшукових) дій

Тема 7. Участь спеціаліста в підготовці та проведенні слідчих (розшукових) дій

Тема 8. Використання спеціальних знань в формі судової експертизи

Тема 9. Загальні положення теорії судової експертизи

Тема 10. Поняття термінологічного апарату загальної теорії судової експертизи

Тема 11. Нормативно-правове забезпечення судової експертизи

Тема 12. Актуальні питання класифікації судової експертизи

4. Навчальні матеріали та ресурси

При підготовці до практичних (семінарських) занять здобувачам буде корисним повторити матеріал з відповідних тем, засвоєний під час вивчення навчальних дисциплін «Кримінальне процесуальне право», «Цивільне процесуальне право», «Адміністративне процесуальне право» на бакалаврському рівні, використовуючи, зокрема, такі навчальні матеріали:

Базова література:

1. Бабаєва, Олександра Володимирівна. Підготовче провадження у системі стадій кримінального процесу України: монографія; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 270 с.

2. Клименко Н. І. Загальна теорія судової експертології : монографія. Тернопіль: Видавництво «Крок», 2018. 262 с.

3. Кримінальний процес: підручник / [Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін.]; за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорєцького, С. С. Чернявського. Київ:, «Центр учбової літератури», 2022. 780 с.

4. Кримінальний процес : підручник. / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін. : за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів : ЛьвДУВС, 2019. Ч. 1. 532 с.

5. Кримінальний процес України. Академічний курс: у 3 т. Т.1: Загальна частина / В.Т. Нора, Н.Р. Бобечко, М.В. Багрій за ред. акад. НАПрН України, д-ра юрид. наук, проф. В.Т. Нора, д-ра юрид. наук, проф. Н.Р. Бобечка. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 912 с

та використовувати судову практику, зокрема:

дайджести судової практики Великої Палати Верховного Суду та огляди судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. URL : <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/analiz/>

Додаткова література (для засвоєння тем навчальної дисципліни):

1. Андрушко О. В. Теорія та практика юридичної відповідальності за правопорушення в кримінальному процесі: монографія. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2020. 480 с.

2. Волобуєва О. О. Кримінальний процес України: досудове розслідування : навчальний посібник / О. О. Волобуєва, І. В. Кубарєв, А. О. Шульга, С. Ю. Бутенко, Т. О. Лоскутов, М. С. Городецька ; за загальною редакцією В. М. Бесчастного ; Міністерство внутрішніх справ, Донецький юридичний інститут. Кривий Ріг : Видавець Роман Козлов, 2019. 120 с.

3. Досудове розслідування : навч. посіб. / Р. І. Благута, А.-М. Ю. Ангелюк, Ю. В. Гуцуляк та ін. ; за заг. ред. Ю. А. Комісарчук та А. Я. Хитри. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 600 с.

4. Ковальова О. В. Інформаційна парадигма досудового розслідування в Україні: теоретико-прикладний аспект : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 320 с.

5. Кримінальний процес : підручник / [О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.]: за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків: Право, 2019. 584 с.

6. Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є. Медичне освідчення як спосіб формування доказів на початковому етапі дізнання. *Актуальні питання вдосконалення судово-експертної та правоохоронної діяльності* : збірник матеріалів засідання №2 постійно діючої Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 24 червня 2022 р.). Кропивницький: ТОВ «Центрально-Українське видавництво», 2022. С. 214-218.

7. Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є. Унормування форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні. *Науковий вісник ДДУВС*, 2021. Спец. вип. № 2. С. 136-142.

8. Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Е., Микитенко О. Б. Нормативне врегулювання освідчення як засобу інформаційного забезпечення кримінального провадження. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2022. Вип. 3(99). С. 112-120.

<https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/issue/view/70>

9. Макбрайд, Джеремі. Європейська конвенція з прав людини та кримінальний процес. *Практика Європейського суду з прав людини; Генеральний директорат з прав людини і правових питань, Рада Європи*. Київ : Видавництво "К.І.С.", 2019. 554 с.

10. Несінов О. М. Складові успіху у кримінальному процесі : науково-практичний посібник. Київ : Норма права, 2020. 875 с.

11. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо визнання доказів недопустимими. Рішення, внесені до ЄДРСР, за період з 2018 року по червень 2021 року / упоряд. заступник голови Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду, канд. юрид. наук В. В. Щепоткіна, правове управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2021. 75 с.

12. Ортинський В. Л. та ін. Кримінальний процес України: навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 444 с.

13. Соляр, В. І., Тримбуляк В. Т., Терновська Н. П. Кримінальний процес : навчальний посібник; Львівський техніко-економічний коледж Національного університету "Львівська політехніка". Львів : Растр -7, 2019. 262 с.

14. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Київ: "Правова єдність" ред. юридичних видань : Алерта, 2020. 1068 с.

15. Тертишник, Володимир Митрофанович. Кримінальний процес України. Загальна частина : підручник; Міністерство освіти і науки Україн. Київ : "Правова єдність" редакція юридичних видань : Алерта, 2021. 456 с.

16. Цуцкірідзе, Максим Сергійович. Кримінальна процесуальна діяльність слідчого: теорія та практика : монографія. Київ : Алерта, 2020. 560 с.

17. Щербаковський М. Г. Стандарт достовірності висновку експерта у кримінальному процесі. Теорія та практика судової експертизи і криміналістики. Харків: ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2021. Вип. 3 (25). С. 21–39.

Електронні ресурси:

1. Законодавство України. *Офіційний сайт Верховної Ради України* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/a#Find> (дата звернення 15.06.2022 р.)

2. Офіційний веб-портал Кабінету Міністерств України. URL: <http://kmu.gov.ua> (дата звернення 15.06.2022 р.)

3. Єдиний державний реєстр судових рішень.. URL: <https://reyestr.court.gov.ua> (дата звернення 15.06.2022 р.)

4. Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_krim/ (дата звернення 15.06.2022 р.)
5. Конституційний Суд України. URL: <https://ccu.gov.ua/index.php> (дата звернення 15.06.2022 р.)
6. You control: <https://youcontrol.com.ua/> (дата звернення 15.06.2022 р.)

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин/5 кредитів ECTS. Навчальна дисципліна складається з 12 тем.

Засвоєння навчальної дисципліни «Удосконалення форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні» відбувається на лекційних, практичних заняттях та під час самостійної роботи здобувача.

Лекції проводяться з застосуванням мультимедійних електронних засобів (презентацій); а з метою активізації роботи здобувачів можливі лекції-дискусії.

Метою практичних занять є поглиблення знань набутих на лекціях, формування навичок аналізувати проблеми удосконалення форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні. На практичних заняттях будуть застосовуватися, зокрема, метод мозкового штурму, за допомогою якого здобувачі залучатимуться до колективних обговорень; навчальні дискусії, дебати, метод Прес, що допомагає прищепити здобувачу вміння аргументовано висловлювати свою думку і доводити її з посиланням на відповідні нормативні документи, що врегульовують кримінальну процесуальну діяльність.

Самостійна робота пов'язана з опрацюванням теоретичних питань, які виносяться на аудиторні заняття, виконанням практичних завдань, ситуаційних вправ, збиранням матеріалу слідчої та судової практики, що стосується теми дослідження.

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин			
		Лекційних	Практичних	Сам. раб	Всього
Удосконалення форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні (денна/вечірня форма навчання)					
1.	Тема 1. Об'єктивна обумовленість використання науково-технічних знань в кримінальному та інших видах юридичних процесів	2	3	7	12
2.	Тема 2. Поняття, сутність, значення та процес формування інституту спеціальних знань в кримінальному провадженні	2	3	7	12
3.	Тема 3. Поняття і сучасна класифікація науково-технічних засобів, що використовуються в судочинстві	1	3	7	11
4.	Тема 4. Суб'єкти, об'єкти, види та форми застосування спеціальних знань	1	3	7	11
5.	Тема 5. Правові основи використання спеціальних знань в кримінальному провадженні	2	3	7	12
6.	Тема 6. Правовий статус спеціаліста та його роль у проведенні слідчих (розшукових) дій	1	3	8	12
7.	Тема 7. Участь спеціаліста в підготовці та проведенні слідчих (розшукових) дій	1	3	8	12
8.	Тема 8 Використання спеціальних знань в формі судової експертизи	2	3	7	12
9	Тема 9. Загальні положення теорії судової експертизи	2	3	8	13
10.	Тема 10. Поняття термінологічного апарату загальної теорії судової експертизи	1	3	8	12
11.	Тема 11. Нормативно-правове забезпечення судової експертизи	1	3	7	11

12.	Тема 12. Актуальні питання класифікації судової експертизи	2	3	7	12
	Модульна контрольна робота			4	4
	Залікова співбесіда			4	4
	ВСЬОГО:	18	36	96	150

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин			
		Лекційних	Практичних	Сам. раб	Всього
Удосконалення форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні (заочна форма навчання)					
1.	Тема 1. Об'єктивна обумовленість використання науково-технічних знань в кримінальному та інших видах юридичних процесів	1		11	12
2.	Тема 2. Поняття, сутність, значення та процес формування інституту спеціальних знань в кримінальному провадженні	1		11	12
3.	Тема 3. Поняття і сучасна класифікація науково-технічних засобів, що використовуються в судочинстві		1	11	12
4.	Тема 4. Суб'єкти, об'єкти, види та форми застосування спеціальних знань		1	11	12
5.	Тема 5. Правові основи використання спеціальних знань в кримінальному провадженні	1		10	11
6.	Тема 6. Правовий статус спеціаліста та його роль у проведенні слідчих (розшукових) дій	1		11	12
7.	Тема 7. Участь спеціаліста в підготовці та проведенні слідчих (розшукових) дій	1		11	12
8.	Тема 8 Використання спеціальних знань в формі судової експертизи	1		10	11
9	Тема 9. Загальні положення теорії судової експертизи		1	11	12
10.	Тема 10. Поняття термінологічного апарату загальної теорії судової експертизи		1	11	12
11.	Тема 11. Нормативно-правове забезпечення судової експертизи	1		11	12
12.	Тема 12. Актуальні питання класифікації судової експертизи	1		11	12
	Модульна контрольна робота			4	4
	Залікова співбесіда			4	4
	ВСЬОГО:	8	4	138	150

Політика та контроль

6. Самостійна робота здобувача

Самостійна робота є одним з способів оволодіння навчальним і науковим матеріалом і виконується в позааудиторний час. Навчальний час, визначений для самостійної роботи здобувача, регламентується робочим навчальним планом.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, завданнями викладача та наукового керівника.

Під час самостійної роботи здобувачі опрацьовують теоретичні основи лекційного матеріалу, питання, рекомендовані для самостійного вивчення, виконують практичні завдання та вирішують ситуаційні вправи з використанням інформації, що отримана під час роботи над темою дисертаційного дослідження. Це створює можливість підготуватися до виступів на практичному занятті з повідомленнями, розв'язувати ситуаційні завдання за пропозицією викладача, а також

зорієнтуватися у відображенні в нормативних джерелах сучасних тенденцій нормативного регулювання процесу використання спеціальних знань для фіксації слідів воєнних злочинів та проведенні інших процесуальних дій.

Поширеною і корисною формою самостійної роботи здобувачів є робота з конспектами, підручниками, нормативно-правовими актами, судовою практикою, монографічною літературою, використанням Інтернет-ресурсів. При цьому слід застосовувати виключно чинне, на момент виконання завдання (на час підготовки до заняття), законодавство. При використанні нормативно-правових актів слід звертатися до їх останньої редакції. Для цього доцільно використовувати відповідні аналітичні інформаційно-правові системи або вільно доступні ресурси мережі Інтернет на сайтах <http://rada.gov.ua/>, <http://nau.kiev.ua/> та інших.

Із судовою практикою здобувач може ознайомитися в Єдиному реєстрі судових рішень в мережі Інтернет на сайті <http://reyestr.court.gov.ua/>. На сайті Верховного Суду в розділі «Діяльність» (<https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/>) є дайджести судової практики, матеріали конференцій, круглих столів, наукових семінарів та інша цікава інформація

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

З метою опанування дисципліни «Удосконалення форм використання спеціальних знань у кримінальному провадженні» рекомендується відвідувати лекції та практичні заняття, виконувати завдання, передбачені для самостійної роботи.

Лекції проводяться за допомогою інформаційно-телекомунікаційних технологій. Можливі лекції-бесіди, які сприяють контакту та зворотному зв'язку викладача з аудиторією, дозволяють обговорити найбільш важливі питання теми лекції, визначити ступінь сприйняття навчального матеріалу здобувачем та виявити проблемні аспекти, які потребують більш детального опрацювання на практичному занятті. На лекціях здобувачі мають можливість задавати питання по матеріалу, який є їм незрозумілим. Питання активізують особистий пошук та дослідницьку діяльність.

На практичних заняттях розглядаються питання, які спрямовані на опрацювання актуальних положень чинного законодавства України відповідно до теми заняття; дається оцінка природи та характеру суспільних процесів і явищ; відбуваються дискусії зі складних правових проблем, в ході яких здобувачі пропонують і обґрунтовують варіанти їх розв'язання.

Підготовка до практичних занять передбачає опрацювання лекційного матеріалу, додаткової літератури, нормативно-правових актів, офіційних роз'яснень та консультацій суб'єктів владних повноважень; судової практики, що включає інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевірку їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Здобувачі завчасно готуються, використовуючи мережу Інтернет (зокрема, веб-сайт <https://zakon.rada.gov.ua> та відповідні реєстри). На практичному занятті здобувачі демонструють особистий рівень знань та підготовки надаючи відповіді на поставлені викладачем питання, беручи участь у дискусіях, виступах; формулюючи свою правову позицію, опонуючи, оцінюючи рішення своїх колег, тощо.

Рекомендується активізувати участь здобувачів у колективних обговореннях. В ході проведення практичного заняття викладач може провести експрес-опитування в межах питань лекції та ставити питання для повторення пройденого навчального матеріалу.

Протягом семестру здобувачам рекомендується підготувати доповідь, в якій органічно будуть поєднуватися знання набуті в процесі вивчення курсу з наробками за результатами власного наукового дослідження; розв'язати практичний кейс, який передбачає підготовку практичних документів за визначеною викладачем ситуацією, що виникає у кримінальному провадженні і потребує використання спеціальних знань.

Відвідування лекцій та практичних занять не є обов'язковим. Факт присутності на лекціях, практичних заняттях, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал, засвоєння якого є необхідним для успішного проходження семестрового контролю.

Правила поведінки на заняттях: активність, високий рівень підготовки та дисципліна.

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за демонстрацію рівня знань і умінь, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Перездати пропущене практичне заняття рекомендується максимум через два заняття з моменту пропущеного, так як освоєння подальшого матеріалу пов'язане з розумінням попередніх тем.

Пропущене заняття може бути зараховане як відпрацьоване та позитивно оцінено, якщо здобувач надасть відповідний документ, що підтверджує його участь у заходах, пов'язаних з темою заняття, яке пропущене (участь у наукових конференціях, вебінарах тощо).

На лекціях та практичних заняттях використання ноутбуків, смартфонів, інших електронних пристроїв дозволяється лише для опрацювання нормативно-правових актів та судової практики.

Заняття проводяться у змішаному режимі навчання, який передбачає поєднання очного та дистанційного режимів навчання: лекції проводяться з використанням веб-платформ Zoom, Google Meet тощо. Практичні заняття (як правило) проводяться в режимі очного навчання (шляхом особистої явки до аудиторних приміщень Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»). Положення даного абзацу можуть змінюватись у зв'язку із прийняттям та/або затвердженням у встановленому законодавством порядку нормативно-правових актів Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, інших органів виконавчої влади, локальних нормативних актів Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», якими у зв'язку із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) та введенням на території України воєнного стану забороняється та/або обмежується робота юридичних осіб та/або пересування громадян.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Заохочувальні бали здобувач може отримати за участь у конкурсах наукових робіт або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни); підготовку оглядів наукових праць, тез до науково-практичної конференції, наукових статей та інших наукових робіт (за тематикою навчальної дисципліни або власного наукового дослідження); проходження онлайн-курсів із наданням підтверджувальних сертифікатів за тематикою курсу.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Дистанційне навчання

Проведення лекцій і практичних занять може відбуватися за допомогою технологій інтернет-конференцій.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується сервіс відеоконференцій Zoom, система підтримки навчального процесу «Електронний Кампус КПІ імені Ігоря Сікорського», Classroom (у разі його створення) та месенджер Telegram.

Під час навчання та для взаємодії зі здобувачами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО) здобувачів вечірньої (заочної) форми навчання

Поточний контроль: робота на практичних заняттях; підготовка доповіді, виконання кейсу, виконання модульної контрольної роботи. Поточний контроль відображається у рейтингу, який формується на підставі балів, що здобувач отримує за роботу протягом семестру.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу, відповідно до графіку, встановленого університетом. Проміжне підведення підсумків передбачає опанування відповідної частини дисципліни. Умовою успішного проходження календарного контролю є набрання здобувачами 50% можливих на дату календарного контролю балів. Сума балів, яка необхідна для атестації буде визначена відповідно

до максимальної кількості балів, які здобувач міг набрати за час навчання (наприклад, якщо на даний момент була можливість набрати 20 балів, 1 атестація виставляється за умови набрання 10 балів, якщо на момент виставлення 2 атестації була можливість набрати 60 балів – атестація виставляється за умови набрання 30 балів).

Семестровий контроль: залік. Здійснюється за результатами поточного контролю (якщо рейтинг здобувача за результатами роботи протягом семестру 60 і більше балів) або виконання залікової роботи (якщо рейтинг за результатами роботи протягом семестру менше 60 балів і здобувач допущений до семестрового контролю). Здобувач допускається до семестрового контролю за умови виконання кейсового завдання та поточного рейтингу не менше 50 балів (з врахуванням балів за виконане кейсове завдання).

Кожне практичне заняття оцінюється у 5 балів, де:

5 балів – «відмінно» - здобувач демонструє ґрунтовні знання навчального матеріалу у визначеному обсязі, дає певну обґрунтовану відповідь.

4 бали – «добре» - здобувач допускає несуттєві неточності.

3 бали – «задовільно» - здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає суттєві неточності, не може належно відповісти на уточнюючі запитання.

0 балів – «незадовільно» - здобувач дає відповідь не по суті або відповідь вкрай обмежена.

Викладач оцінює роботу здобувача на кожному практичному занятті (окрім останнього (підсумкового)), виставляючи бали за нього, після практичного заняття, у системі електронного Кампусу.

Кейсове завдання оцінюється у 20 балів, де:

19-20 балів – «відмінно» - здобувач виконав кейс відповідно до чинного законодавства; надав розгорнуті, обґрунтовані відповіді на всі завдання; продемонстрував глибоке розуміння матеріалу та вміння його застосовувати до конкретних ситуацій;

17-18 балів – «дуже добре» - здобувач виконав кейс з незначними помилками в обґрунтуванні, але продемонстрував розуміння ситуації; вірно зробив правовий висновок;

15 -16 балів – «добре» - здобувач не достатньо обґрунтовує свою позицію, розуміє зміст ситуаційних вправ, але допускає помилки при їх вирішенні;

12 - 14 балів – «задовільно» - здобувач виконав кейс, але допустив значні помилки при виконанні, зокрема, не розкрив суть проблеми;

0 балів – «незадовільно» - відсутність кейсу або виконання його не по суті; виконане завдання містить грубі помилки.

Модульна контрольна робота оцінюється в 20 балів і складається з 40 тестових завдань:

1 бал – дві вірні відповіді

0 балів – невірна відповідь

Здобувач може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення з виставленою оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

РСО для студентів денної/вечірньої форми навчання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Робота на практичних заняттях	50	5	10	50
2.	Підготовка доповіді	5	5	1	5
3.	Виступ з доповіддю	5	5	1	5
4.	Виконання кейсу	20	20	1	20
5.	Модульна (контрольна) робота	20	20	1	20

РСО для здобувачів заочної форми навчання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Робота на практичних заняттях	10	5	2	10
2.	Виконання домашньої контрольної роботи	40	40	1	40
3.	Залікова робота	50	50	1	50

Протягом семестру здобувач може отримати також додаткові бали

Додаткові бали	
Критерій	Ваговий бал
Проходження онлайн-курсів на освітніх платформах (напр., Prometheus) (за тематикою навчальної дисципліни, при визнанні результатів у визначеному порядку)	5 балів
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах, підготовка оглядів наукових праць, тез до науково-практичної конференції та наукових статей (за тематикою навчальної дисципліни)	5-10 балів

Виконання творчих робіт на додаткові бали має бути обов'язково погоджено з викладачем. У процесі погодження викладач повідомляє здобувачу кількість балів за певний вид роботи, яка визначається із урахуванням обсягу годин он-лайн курсу, рівня конкурсного заходу, складності тематики наукової роботи, результатів, які можуть бути набуті під час їх виконання, тощо.

Виконання творчих робіт може бути зараховано викладачем як відпрацювання пропущених практичних занять. Обсяг відпрацювання та кількість балів визначаються викладачем залежно від складності творчого завдання.

Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

У разі проходження здобувачем додаткових он-лайн курсів він має надати сертифікат для підтвердження їх проходження. У сертифікаті повинні бути зазначені: прізвище та ім'я здобувача, а також дата, отримання сертифіката, яка повинна припадати на учбовий семестр після отримання завдання здобувачами. Викладач має право при отриманні сертифікату задавати питання щодо пройденого курсу, аби пересвідчитися, що здобувач особисто проходив цей курс і встановити рівень набутих знань.

Остання дата подання сертифікатів – останнє практичне заняття.

За результатом пройденого курсу викладач ставить оцінку у відповідний рядок поточного контролю.

Проходження он-лайн курсу за погодженням з викладачем може бути використано як відпрацювання пропущеної теми. У такому випадку оцінки за проходження заносяться у відповідні рядки практичних занять Поточного контролю.

Семестровий контроль: залік.

Здобувач протягом семестру має можливість набрати усі 100 балів та отримати оцінку «автоматом».

Здобувач, який отримав менше 60 балів та має допуск до складання заліку, – здає залік.

Здобувач, який за семестр отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може здати залік.

Залік проводиться шляхом виконання залікової роботи у формі тестування. Залікова робота складається з 50 тестів. Кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали. Кількість вірних відповідей * 2 бали =результат залікової роботи.

Складання академічної заборгованості (у разі виникнення) відбувається у формі співбесіди викладача зі здобувачем. Шляхом використання генератора випадкових чисел з

переліку питань, вказаних у додатковій інформації силабусу, викладач обирає п'ять питань, на які здобувач має надати обґрунтовану відповідь. У разі, якщо відповідь є обмеженою чи у здобувача виникають труднощі з висловленням власного розуміння питання (проблеми), викладач може задати додаткові питання для визначення рівня знань здобувача.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Питання для підготовки до заліку:

1. Поняття, значення та розвиток процесу застосування спеціальних знань.
2. Сучасна класифікація науково-технічних засобів, використовуваних у судочинстві.
3. Суб'єкти та об'єкти застосування спеціальних знань.
4. Види застосування спеціальних знань у юридичних процесах.
5. Форми застосування спеціальних знань у кримінальному провадженні.
6. Процесуальні форми використання спеціальних знань.
7. Безпосереднє застосування спеціальних знань особою, що здійснює досудове розслідування.
8. Дискусійні питання щодо проведення слідчим самостійних досліджень за певними методиками і за допомогою науково-технічних засобів, у тому числі ідентифікаційного виду.
9. Консультація спеціаліста як форма використання спеціальних знань у кримінальному провадженні.
10. Загальні питання участі спеціаліста в слідчих діях.
11. Залучення спеціаліста до участі в підготовці процесуальних дій.
12. Правові основи діяльності спеціаліста.
13. Безпосередня практична діяльність спеціаліста при проведенні слідчих дій.
14. Роль спеціаліста в проведенні слідчих дій для отримання інформації від людей.
15. Правовий статус спеціаліста як учасника кримінального процесу.
16. Спеціаліст-криміналіст-ключовий учасник в застосуванні науково-технічних засобів в юридичних процесах.
17. Зміст допомоги спеціаліста в проведенні слідчих дій для отримання інформації від речей.
18. У чому виявляється безпосередня практична допомога спеціаліста під час підготовки та проведення слідчого експерименту.
19. Допомога спеціаліста у підготовці матеріалів для експертного дослідження.
20. Співвідношення понять спеціаліст та експерт в кримінальному процесі.
21. Нормативні і кваліфікаційні вимоги до особи, яку залучають як спеціаліста.
22. Хто може бути експертом у кримінальному провадженні.
23. Поняття судової експертизи як процесуального інституту і засобу отримання доказів.
24. Історичні етапи формування і розвитку судової експертизи в Україні та світі.
25. Методологічні основи загальної теорії судової експертизи.
26. Класифікація експертних завдань.
27. Об'єкт і суб'єкт судової експертології.
28. Суб'єкти загальної теорії судової експертизи.
29. Співвідношення компетенції та компетентності судового експерта.
30. Методи загальної теорії судової експертизи.
31. Функції загальної теорії судової експертизи.
32. Історія розвитку судової експертології.

33. Система судово-експертних установ в Україні.
34. Структура науково-дослідних установ судових експертиз в Україні.
35. Сучасний стан і розвиток судової експертології.
36. Співвідношення судової експертизи та судово-експертної діяльності.
37. Мета та завдання судово-експертної діяльності.
38. Принципи судово-експертної діяльності.
39. Характеристика термінів судової експертології.
40. Тенденції розвитку термінологічного апарату судової експертизи.
41. Логічні основи судово-експертної діяльності.
42. Суб'єкти експертної діяльності та їх характеристика.
43. Судові почеркознавча та авторознавча експертизи.
44. Правові основи організації і проведення судових експертиз та експертних досліджень.
45. Судово-технічна експертиза документів.
46. Дактилоскопічна експертиза.
47. Загальна класифікація судових експертиз. Судово-експертні установи України.
48. Трасологічна експертиза знарядь та інструментів і залишених ними слідів.
49. Експертиза холодної зброї.
50. Правила підготовки об'єктів і матеріалів для проведення судової експертизи та їх оформлення.
51. Судово-автотранспортна експертиза.
52. Поняття первинної, додаткової і повторної експертизи. Поняття комісійної і комплексної експертиз. Організація їх проведення у судово-експертних установах України.
53. Судово-балістична експертиза.
54. Структура постанови (ухвали суду) про призначення судової експертизи та процесуальне значення її дотримання.
55. Судова вибухотехнічна експертиза.
56. Права затриманого, підозрюваного та обвинуваченого при призначенні і проведенні судової експертизи за КПК України.
57. Судові фототехнічна та портретна експертизи.
58. Судові фототехнічна та портретна експертизи.
59. Права, обов'язки і відповідальність судового експерта.
60. Криміналістична експертиза матеріалів, речовин та виробів.
61. Особливості призначення та проведення експертизи під час судового розгляду за клопотанням сторін кримінального провадження або потерпілого.
62. Процесуальні підстави підготовки, призначення та проведення судової експертизи в цивільному та господарському процесі.
63. Судова комп'ютерно-технічна експертиза.
64. Права учасників цивільного та господарського процесу щодо призначення та проведення судових експертиз. Проведення спеціальних досліджень на етапі досудового врегулювання.
65. Особливості призначення та проведення судової експертизи у судовому засіданні по цивільних та господарських справах.
66. Судово-економічні експертизи.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено д.ю.н., професор, професор кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права Лук'янчиков Євген Дмитрович

Ухвалено кафедрою інформаційного, господарського та адміністративного права (протокол №3 від 16.09.2022)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол №3 від 22.09.2022).